

SP.(J)A voor fiscale amnestie

Koen Steel (KWB-voorzitter)

De SP heeft in de voorbije decennia steeds consequent neen gezegd tegen fiscale amnestie. Ze had daar goede redenen voor.

De eerste reden was dat ze fiscale fraude steeds en terecht veroordeelde als diefstal van gemeenschapsmiddelen. In een rechtsstaat wordt diefstal niet beloond, maar bestraft. De strafmaat voor belastingontduiking is in wetten vastgelegd.

De tweede reden was dat fiscale fraude een belangrijk basisprincipe van onze sociale welvaartsstaat ondergraaft, namelijk dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Fraudeurs ondermijnen de herverdeling via de fiscus, ze weigeren solidariteit en verrijken zich ten koste van hun burens.

BLIND

In maart 2003 verklaarde Peter Vanvelthoven, de toenmalige fiscale expert van de SPA-kamerfractie, dat "het een bijzonder slecht signaal zou zijn dat, wie zijn zwart geld terugbrengt, niet méér belasting moet betalen dan wie jaar na jaar zijn aangifte correct heeft ingevuld". Enkele maanden later zegt Dirk Van der Maelen, SPA-fractie leider in de Kamer, dat "fiscale amnestie de meest sociale manier is om de begroting in evenwicht te houden". Dit is geen gewoon bochtenwerk meer, dit is verdedigen wat je gisteren terecht verketterde.

Voor dat "onevenwicht in de begroting" zien wij drie verklarende factoren waar de 'SP.alternatievelingen' blind voor zijn.

Eén: de reusachtige omvang van de fiscale fraude door de politieke onwil om die te bestrijden en om de achterstand in te lopen

bij de inning van de verschuldigde sommen.

Twee: het niet of nauwelijks belasten van meerwaarden en grote fortuinen.

Drie: de onverkorte uitvoering van de plannen voor de vermindering van de personenbelasting ondanks de economische terugval. Deze belastingverminderingen verkleinen de inkomsten van de overheid en de mogelijkheden om een sociaal anti-crisisbeleid te voeren.

Het is overigens erg opvallend dat deze drie factoren ook volledig ontbreken in de door Frank Vandenbroucke en Johan Vande Lanotte aangekondigde operatie om het probleem van de vergrijzing aan te pakken. Het lijkt voor de SPA een uitgemaakte zaak dat de werknemers zelf de rekening van hun langlopende pensioenen, hun te kostelijke gezondheidszorg en hun te korte loopbanen moeten betalen. 2004 wordt dus ook in dat opzicht een 'scharnierjaar'.

ONAAANVAARDBAAR

Beweren dat fiscale amnestie de meest sociale manier is om het begrotingstekort weg te werken, klopt van geen kanten.

Fiscale amnestie is ethisch en moreel onaanvaardbaar. Ze discrimineert de grote meerderheid van de belastingplichtigen, waarvan de fiscus het beroepsinkomen overigens tot de laatste euro kent. Iets wat vele zelfstandigen, grote beleggers en renteniers zich nauwelijks kunnen voorstellen. Fiscale amnestie belooft degenen die belastingen ontdoken hebben. De bewering dat de ontduikers toch gestraft worden met een boete van 6% of 9% is non-

sens. In tal van gevallen levert het verschil tussen de ontdoken belasting en de nu verschuldigde 'boete' winst op. Geen straf dus, maar een beloning. Wie hier gestraft wordt zijn niet de fraudeurs, maar de mensen die eerlijk hun belastingen betalen.

Fiscale amnestie is ook juridisch en grondwettelijk onaanvaardbaar. Ze schendt immers het gelijkheidsbeginsel: fiscaal gezien zijn alle Belgen niet meer gelijk voor de wet.

Fiscale amnestie is een verkeerd signaal. De SP.A beroept zich op de paragraaf uit het regeerakkoord die krachtige fraudebestrijding belooft. Maar hoe kunnen wij die belofte ernstig nemen als deze fraudebestrijding begint met het vergoelijken van eerder begane fraude?

ANTI-SOCIAAL

Fiscale amnestie is anti-sociaal. Ze gaat in tegen de dringende noodzaak om arbeid minder en vermogen meer te belasten. Terwijl het loon van een textielarbeider al snel aan 45% of 50% belast wordt, zijn er allerlei vormen van vermogen en vermogensinkomsten die niet of nauwelijks belast worden, zelfs als de fiscus ze kent. De 10% rijkste gezinnen in dit land bezitten meer dan de helft van het globale roerend en onroerend vermogen dat op zo'n 1.100 miljard euro geraamd wordt. Het fiscale evenwicht is zoek en dat is één van de belangrijkste oorzaken van de zo gevreesde kloof tussen burgers en politici. Van een socialistische partij verwachten wij maatregelen om het fiscale evenwicht te herstellen, niet om het verder te ondermijnen. De ruimte om dat te doen is er. Tijdens de actie van KWB en FAN op 5 december voor het SP.A-hoofdkwartier in Brussel vernamen we van de SP.A-studiedienst dat ons land inzake vermo-

gensbelasting onder het Europese gemiddelde scoort. Waar blijft de politieke wil om deze achterstand goed te maken?

"ALLERBELANGRIJKSTE OVERWINNING" VOLSTAAT NIET

De SP.A heeft in ruil voor fiscale amnestie de belofte gekregen dat effecten aan toonder over enkele jaren zullen verdwijnen. Dit is volgens haar een "allerbelangrijkste overwinning". Mogen wij dit even nuanceren? België is, samen met Luxemburg, in heel de OESO het laatste land waar effecten aan toonder nog bestaan. Het zal dus in het beste geval om een inhaaloperatie gaan. Minister van Financiën Didier Reynders (MR) heeft al laten verstaan dat hij enkel overweegt om geen *nieuwe* effecten aan toonder toe te laten. Intussen maakt zijn partijgenoot staatssecretaris Hervé Jamar zich vooral zorgen over de mensen "die gemarginaliseerd zijn omdat ze hun schulden aan de fiscus niet kunnen betalen."⁽¹⁾ Dat er in dit welvarende land 1,3 miljoen mensen in armoede leven, is deze excellentie ontgaan.⁽²⁾ Het probleem van de fiscale fraude is voor Jamar overigens bijna van de baan. Nog even geduld en het probleem heeft zichzelf opgelost. De omvang van de fiscale fraude bedraagt volgens Jamar nog nauwelijks 2,5 miljard euro (100 miljard BEF).⁽³⁾ In 1980 gewaagde professor Max Frank nog van 200 miljard BEF, in 1993 zelfs van 479 miljard BEF.

PARADIJSERVARING

De belastingdruk op het inkomen van loontrekkenden is zo hoog omdat er zoveel en op zo'n grote schaal ontdoken wordt. Antwerpen en Brussel zijn voor vennootschappen en zelfstandigen fiscale paradijzen. Hoe zou het tegenwoordig gesteld zijn met de controle op

de Antwerpse havenbedrijven? In 2000 werd 0,8% van deze bedrijven gecontroleerd en was er in de haven één BTW-controleur actief op het terrein. En hoe talrijk zijn tegenwoordig de controles in de diamanthandel (omzet 25 miljard euro)? Zou dat aantal nu al groter zijn dan zero? Klopt de vaststelling van het Rekenhof nog altijd dat zelfstandigen gemiddeld om de 28 jaar gecontroleerd worden en dat de Antwerpse zelfstandigen gemiddeld tussen de 6.000 en 8.000 euro per jaar 'verdienen'?

De fiscus is zodanig onderbemand en slecht toegerust dat de verschuldigde belastingen overigens lang niet effectief ingevorderd worden. Er is sprake van 7 tot 15 miljard euro niet-ingevorderde belastingschulden. De KWB heeft altijd gepleit voor het opheffen van de verjaringstermijnen in geval van fraude. Tot nu toe is net het tegenovergestelde gebeurd. In het kader van de 'modernisering' is de verjaringstermijn voor BTW-dossiers van vijf tot drie jaar teruggebracht, net zoals bij de Directe Belastingen. Gevolg is dat de dossiers van de betrapte fraudeurs niet eens meer aan het gerecht worden overgemaakt wegens toch al verjaard!

En op het gerecht zelf staan de enkele fiscale substituten die gespecialiseerd zijn in fraude en witteboordencriminaliteit - hier en daar is er nog eentje - voor een onmogelijke taak.

Het beruchte 'Charter van de Belastingplichtige' van christen-democraten en liberalen uit 1986 blokkeert nog steeds de samenwerking tussen de Bijzondere Belastinginspectie (BBI) en het gerecht. De meeste inspectiediensten in ons land hebben de bevoegdheid van 'officier van gerechtelijke politie'. Ze kunnen dus proces-verbaal opmaken, opdrachten uitvoeren op last van onderzoeksrechters, een verdachte voor verhoor meenemen, deelnemen aan huiszoekingen enzovoort. Ondermeer de eetwareninspectie beschikt over die bevoegdheden, evenals de arbeidsinspectie, de inspectie van landbouw en de inspectie van volksgezondheid. Zelfs de boswachters. Maar de BBI? Neen, die heeft die bevoegdheden niet. Wat bijvoorbeeld in Nederland voor de Fiscale Inlichtings- en Opsporingsdienst (FIOD) heel gewoon is, is voor onze BBI verboden. Politieke partijen die deze wantoestanden laten verder bestaan zijn medeplichtig.

GRATIS

Vijfentwintig jaar geleden heeft de KWB een zwartboek fiscale fraude gepubliceerd met een lange reeks concrete voorstellen om de fraude in kaart te brengen, te bestrijden én te voorkomen. De meeste ervan hebben helaas nog niets van hun actualiteitswaarde verloren. Als de SPA alternatief wil zijn, mag ze ze gerust gebruiken. Gratis.

(1) *De Morgen* van 10 december 2003.

(2) Bart Demyttenaere, *In vrije val. Armoede in België*. Antwerpen, Manteau, 2003.

(3) *De Morgen* van 10 december 2003.